

Luonto osana kestävän kaupunkikehityksen seurantaa

4.2.2026 | Esittelijä: Venla Riekkinen

Kekanua-Silta projektitiimi: Tapio Reinikainen, Nufar Finel, Jari Lyytimäki, Venla Riekkinen, Eija Ferreira & Saara Sivonen (viestintä)

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Kestävän kaupunkikehityksen avainindikaattorit -palvelu

Visuaalinen ja helppokäyttöinen palvelu julkaistu lokakuussa 2025 kaikille Suomen kunnille

Tarkoitus tiiviisti ja kokonaisvaltaisesti tukea kestävän kaupunkikehityksen:

- ❖ tilannekuvan luontia (missä ollaan nyt),
- ❖ kehityksen seurantaa (mihin mennään), ja
- ❖ toimien suunnittelua (mitä pitäisi muuttaa)

Kokoaa kestävyystiedon yhteen paikkaan:

- 3 kestävyys ulottuvuutta
 - 13 kestävyys ilmiötä
 - lähes 50 indikaattoria

EN FI

Kestävän kaupungin avainindikaattorit

Tästä palvelusta löytyy olennaista indikaattoreihin kiteytettyä tietoa kuntien ja alueiden kestävydestä.

© Suomen ympäristökeskus, 2025
Indikaattorit valikoitiin laajalla asiantuntijajoukolla yhteistyössä pilottikuntien kanssa.
Lisätietoja infisivulta (i-painike alla) tai osoitteesta:
syke.fi/hankkeet/kekanua

KESTÄVÄ KAUPUNKI

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

EN FI

Sosiaaliset indikaattorit

Terveys ja mielenterveys

- S1 Koettu hyvinvointi
- S2 Positiivinen mielenterveys
- S3 Yksinäisyys
- S4 Koulukiusaaminen
- S5 Lihavuus
- S6 Sairastavuus-/Terveysindeksi

Yhdenvertaisuus, osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet

- S7 Gini-kerroin
- S8 Alueellisen eriytymisen indeksi (kehitteillä)
- S9 Rakennetun ympäristön esteettömyys (kehitteillä)
- S10 Digitaalisen ympäristön saavutettavuus (kehitteillä)
- S11 Aineellisyysaktiivisuus eri vaaleissa
- S12 Osallisuusindikaattori

Turvallisuus

- S13 Koettu turvallisuus
- S14 Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset
- S15 Tapaturmat

Toimeentulo

- S16 Pientuloisten osuus
- S17 Työttömyysaste
- S18 Asunnottomuus
- S19 Asumuskustannusten osuus tuloista (kehitteillä)

Ympäristöindikaattorit

Ilmastonmuutos

- Y1 Käyttöperäisten kasvihuonepäästöjen kehitys
- Y2 Kulutusperäiset kasvihuonekaasupäästöt
- Y3 Puuston hiilinielut (kehitteillä)
- Y4 Uusiutuvan energian tuotanto
- Y5 Kulkumuotojakama

Luonnon monimuotoisuus

- Y6 Viheralueiden osuus kaupungin urbaanista alueesta
- Y7 Suojeltujen alueiden pinta-ala
- Y8 Vanhojen metsien osuus metsämaasta

Ilmanlaatu

- Y9 Ilmansaasteet
- Y10 WHO-ohjearvojen ylityksille altistuneet (kehitteillä)

Luonnonvarat ja kiertotalous

- Y11 Kuntien jätehuollon kunnianhimon taso (kehitteillä)
- Y12 Maamassojen hyödyntämistaso (kehitteillä)
- Y13 Materiaalivirrat (kehitteillä)

Vesistöjen tila

- Y14 Jäteveden puhdistusprosentit
- Y15 Vesistöjen kuormitus
- Y16 Jokien, järvien ja rannikkoalueiden ekologinen tila

Kemikaalit ympäristössä

- Y17 PFAS-ikuisuuskemikaalit (kehitteillä)
- Y18 Haitta-aineita kalossa

Talous- ja maankäyttöindikaattorit

Maankäyttö ja kaupungistuminen

- T1 Uudisrakentaminen ja rakennetun alueen laajeneminen kaupunki- ja maaseutualueilla
- T2 Väestön ja työpaikkojen osuus jalankulku- ja joukkoliikennevyöhykkeellä taajamissa
- T3 Asuntojen uudisrakentamisen jalankulku-...
- T4 Lahivirkistysalueiden saavutettavuus
- T5 Laajojen virkistysalueiden saavutettavuus
- T6 Lahipalvelujen saavutettavuus

Koulutus, tutkimus ja kehitys ja yritys toiminta

- T7 Koulutusrakenne
- T8 Tutkimus- ja kehittämistoimintamienot
- T9 Ympäristöliiketoiminta (kehitteillä)

Julkisen talouden kestävyys

- T10 Työllisyysaste
- T11 Verokertymä
- T12 Julkisen talouden velka

Voit siirtyä eri osioihin painamalla kuvakkeita, otsikoita tai indikaattorikoodeja.

KESTÄVÄ KAUPUNKI

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Kestävän kaupunkikehityksen indikaattorit: Pitkäjänteisen kehitystyön jatkumo

Ympäristöministeriö päärahoittajana monessa hankkeista (mm. Kestävä kaupunki -ohjelmasta, 2019-2023)

- **REMI (2020)** - *Resurssiviisaustoimenpiteiden vaikuttavuuden mittaaminen kestävien kaupunkien johtamisen tukena*
 - Ympäristöindikaattorit resurssiviisautta tavoitteleville Fisun-kunnille ([lisätietoja Remi-hankkeesta fisunetwork.fi](#))
- **KEKANUA I (2021-2022)** - *Kestävän kaupunkikehityksen indikaattorityö*
 - YK:n HABITAT III:n New Urban Agenda (NUA) -indikaattoreiden testaus
 - Laaja indikaattori review
 - Kansallisen kestävän kaupunkikehityksen indikaattorisarjan määrittely
- **KEKANUA II (2022-2023)** – *Ilo irti indikaattoreista! Kestävän kaupunkikehityksen avainindikaattorit käyttöön*
 - Metatietokannan rakennus; indikaattorisarjan käytännön testaus & johtamisjärjestelmäintegrointi - 9 pilottikuntaa
 - Lisäosana Kekania-kunnille pilottiversio interaktiivisesta, visuaalisesta indikaattoripalvelusta
- **KEKANUA-Silta (2024-2025)** – *Kestävän kaupunkikehityksen indikaattoreiden hyödyntämisen ja vakiinnuttamisen tuki*
 - Indikaattoripalvelun kehittäminen ja julkaisu laajaan käyttöön
 - Indikaattorisarjan ja -palvelun institutionaalinen vakiinnuttaminen
 - Hyödynnettiin Suomen New Urban Agenda (HABITAT III-raportoinnissa)

Lisätietoja Kekania-projekteista ja niiden julkaisut kootusti [Kekania-projektisivulla \(syke.fi\)](#)

Esimerkinä: Luonnon monimuotoisuus REMI-projektissa

Ympäristöindikaattorisarja

- Fisun kunnat
- Johtamisjärjestelmäkomponentti mukana
- Priorsioitiin ympäristöongelmat
- Määritettiin indikaattoreiden valintakriteerit

Luonnon monimuotoisuus

Strategiset indikaattorit

- **Avainindikaattorit**
 - Suojellut alueet luonto- ja suojelutyypeittäin
 - Vanhojen metsien osuus metsämaasta
 - Perinnebiotooppien pinta-ala
- **Täydentävät indikaattorit**
 - Ojittamattomien soiden osuus kunnan alueen suoalasta
 - Ojitettujen mutta heikkotuottoisen soiden palautukset luonnontilaan

Operatiiviset indikaattorit

- **Avainindikaattorit**
 - Vieraslajien torjuntaan käytetyt resurssit
 - Rauhoittamattomien LUMO-kohteiden osuus
- **Täydentävät indikaattorit**
 - Kävijämäärät luontokohteissa
 - Kunnan alueelle paikannettujen uhanalaisten lajien suojelutoimet

Poimittu [Remi-hankkeen](#) loppuraportin pdf-diativistelmästä (saatavilla fisunetwork.fi)

Huomioita palvelun käytettävyydestä sekä indikaattoritietojen kattavuudesta

Indikaattorisarja on kestävä kaupunkekehityksen lähtökohdista laadittu valikoima mahdollisista seurattavista indikaattoreita. Käytännön tiedonkeruu on avannut kunkin indikaattorin osalta tietojen kattavuutta.

Huomaathan palvelua käyttäessä seuraavat seikat:

- Indikaattoritietojen vakiintuneisuudessa on suuria vaihteluja
 - Datamäärä, historiatietojen saatavuus ja ajantasaisuus vaihtelee suuresti indikaattoreittain.
 - Kaikista kunnista ei siis välttämättä ole tietoja jokaisesta indikaattorista.
- Tutustu kunkin indikaattorin lisätietoihin palvelussa annetun linkin takaa.
 - Kunkin indikaattorin metatiedot (esim. päivitystiheys ja laskentamenetelmä) on koostettu perusteellisesti metatietotaulukkoon, joka päivitetään Kekania-hankesivulle.
- Kuntatietojen summaus ei välttämättä kuvasta koko maan tilannetta.
 - Palvelu on rakennettu ensisijaisesti kunnille, joten myös kerätyt datat ovat pääosin haettu kunnille. Palvelussa voi valita alueeksi myös maakunnan tai muita aluejaotteluja, mutta tällöin näytetään useimmiten kuntien painottamaton keskiarvo.
 - Poikkeuksena joillekin sosiaalisille indikaattoreille on haettu erikseen suoraan maakunta- tai hyvinvointialueiden tiedot. Näiden summa ei kuitenkaan kuvasta koko Suomen tilannetta.

Luonnon monimuotoisuus osana Kestävän kaupunkikehityksen avainindikaattoripalvelua

Indikaattoripalvelun demo

syke.fi/kestavankunnanindikaattorit

Palvelun käyttökokemuksia

Käyttötarkoitukset ja havainnot

- Lähteenä lähinnä pilottipalvelun **testaus**
- **Oppiminen**: Palvelua on käytetty esimerkiksi vähemmän tuttujen kestävän kehityksen indikaattorien etsimiseen, kuten ympäristö- ja maankäyttöindikaattorit.
- **Vertailu**: Tietoja tarkasteltiin sekä oman kunnan että muiden kuntien osalta.
- **Johtaminen**: Palvelua on hyödynnetty kaupunkistrategian, hyvinvointityön ja kaupunkisuunnittelun yhteydessä.

Hyödyt ja potentiaali

- Palvelu voi olla erityisen hyödyllinen pienille **kunnille, joilla ei ole resursseja** omaan tiedonkeruuseen.
- Mahdollisuus valita relevantteja indikaattoreita oman kunnan **strategisten tavoitteiden seurantaan**.
- Voisi toimia **kestävän kehityksen työpöytänä** päättäjille, etenkin historiatietojen ja vertailumahdollisuuksien kasvaessa.

Indikaattoripalvelun jatkokehitysnäkymät

Tavoitteena on jatkaa indikaattorisarjan sekä visuaalisen käyttöliittymän ylläpitoa ja kehitystä.

Pyrkimyksenä on löytää jatkorahoitus, joka turvaisi palvelun maksuttomuuden kunnille.

Indikaattoreiden työstö ja määrittäminen

- Puuttuvien (& uusien) indikaattoritietojen saatavuuden edistäminen
 - Erit. kiertotalous
 - **Edotettu: latvuspeittävyysindikaattori luonnon monimuotoisuuteen**

Merkityksien lisääminen

- Kynnys- ja viitearvojen lisääminen (tieteelliset, lainsäädäntö, ohjelmat)
- Kuntien tavoitteiden määrittely ja aikataulut

Kielivalikoiman laajentaminen

- Palvelun tuottaminen ruotsinkielisenä (valmius jo sisäänrakennettu)
- Mahdollisuus lisätä myös muita eurooppalaisia kieliä kansainväliseen tarkasteluun

Vuosittaiset indikaattoridatojen ja metatietojen päivitykset ja muu ylläpito

- Rajapintamahdollisuudet
- Metatietojen tuonti suoraan palveluun

Vertailumahdollisuuksien laajentaminen vieläkin

- **Koko maan tilanteen tarkastelun kehitys, esim. tietojen esittäminen kartalla**
- Erialaisten verkostojen ja kuntaryhmien valinta ja vertailu; kansainvälinen vertailu

Tulkinta- ja analyysipalveluja (maksusta)

- Näitä voidaan toteuttaa jatkorahoituksen mahdollisuuksien puitteissa

Kiitos!

syke.fi/kestavankunnanindikaattorit

Lisätietoja indikaattorisarjasta:

Tapio Reinikainen & Jari Lyytimäki

Lisätietoja Power BI palvelusta:

Venla Riekkinen

etunimi.sukunimi@syke.fi

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute